

3 DOORSTROOMFINALITEIT

Info over de vakfiche

Geldig van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027. Je gebruikt deze vakfiche voor deze studierichtingen in de **3^e graad doorstroomfinaliteit**:

- Moderne talen
- Latijn-Moderne talen

De punten die je voor dit vak behaalt, zijn geldig voor alle studierichtingen uit deze lijst.

Waarom leer je dit vak?

Engels is een wereldtaal. Je komt al vroeg in contact met Engels, door film, tv, muziek, het internet, ... en dit zal in de toekomst niet verminderen. Integendeel, de Engelse taal en de Engelstalige cultuur zijn dominant aanwezig in domeinen zoals ontspanning, wetenschappen, onderwijs en het bedrijfsleven. Je leert Engels om teksten over al deze thema's te kunnen lezen of beluisteren. Hoe beter je het Engels beheerst, hoe beter je je doel zal bereiken. Bovendien leer je zo ook de cultuur van je anderstalige gesprekspartner beter kennen en begrijpen.

De richtingen Moderne talen en Latijn-Moderne talen heeft tot doel je belangstelling voor taal en cultuur aan te scherpen, je communicatievaardigheden te verdiepen en je kennis te laten maken met de wetenschappelijke benadering van taal. Je leert niet alleen hoe je moet spreken en schrijven, maar ook hoe taal werkt in verschillende sociale en culturele contexten. Dit inzicht is cruciaal om verder te studeren in talige richtingen in het hoger onderwijs.

Daarnaast draagt literatuur lezen bij tot het ontwikkelen van je begrip van de complexe interacties tussen taal, cultuur en maatschappij. Door het analyseren van literaire teksten ontwikkel je een kritische blik op hoe taal gebruikt wordt om verschillende perspectieven en ideeën over te brengen.

Hoe gebruik je deze vakfiche?

Een vakfiche bevat alle informatie die je nodig hebt om te studeren en om je examen met succes af te leggen. We geven je dus niet alleen de leerstof maar ook uitleg over hoe het examen verloopt, wat je moet meebrengen, hoe we je examen beoordelen en welk cursusmateriaal je kan gebruiken om je voor te bereiden.

In de hoofdstukken *Wat moet je leren?* en *Wat moet je kunnen?* gebruiken we altijd dezelfde symbolen, zodat duidelijk is voor jou wat je moet kennen en kunnen op het examen.

	Leerdoel	Bij elk hoofdstuk krijg je eerst een korte beschrijving van het leerdoel: een algemene omschrijving van de competenties die je moet verwerven.
	Dit moet je kennen	Dit is een opsomming van alle begrippen en concepten die je tijdens je voorbereiding moet leren. Je moet deze ondersteunende kennis gebruiken in de opdrachten van het examen en zo bewijzen dat je de competenties echt onder de knie hebt.
	Dit moet je kunnen	Hier vind je wat meer in detail terug wat je moet kunnen aan de hand van de leerstof die je gestudeerd hebt. Je bereidt je voor op het examen vanuit concrete problemen en situaties.
	Extra info	Soms geven we extra info of verwijzen we naar een vorig hoofdstuk.

Wat moet je leren?

Voor jouw richting is het ERK-niveau B1+ van toepassing. Het ERK (Europees Referentiekader) is een instrument om het niveau waarop je een taal beheerst te beschrijven.

De leermiddelen die je verder in deze vakfiche vindt, focussen dan ook op dat niveau. Let op: je score op ERK-zelftests helpt je je kennis in te schatten, maar biedt geen garantie op slagen voor de Examencommissie. De verwijzing naar het ERK is slechts richtinggevend: je zal ook teksten krijgen die iets uitdagender zijn.

Wil je meer weten over het Europees referentiekader voor talen (ERK)? Je vindt meer info in de publicatie Taalprofielen 2015: <https://www.slo.nl/@4301/taalprofielen-2015/>.

Woordenschat

 We verwachten dat je frequente en minder frequente woorden, woordcombinaties en uitdrukkingen kent om een gesproken of geschreven tekst over diverse thema's uit het dagelijkse leven, de samenleving en het schoolleven vlot te kunnen begrijpen. Woordenschat leren is dus nooit een doel op zich.

Deze thema's kunnen op het examen aan bod komen:

- Dagelijks leven en sociaal leven
- Economie en consumptie
- Eten en drinken
- Gezondheid en psychologie
- Kunst, cultuur en geschiedenis
- Literatuur
- Milieu en duurzaamheid
- Natuur en dieren
- Opleiding, school- en beroepsleven
- Politiek en maatschappij
- Reizen en landen
- Sport en vrije tijd
- Taal en taalbeschouwing
- Transport en verkeer
- Wetenschap, informatica en technologie
- Wonen

Je mag tijdens het examen een online woordenboek gebruiken maar je hebt niet de tijd om elk woord op te zoeken. Zorg er dus voor dat je over voldoende woordenschat beschikt. Hoe rijker je woordenschat, hoe vlotter de informatieverwerking zal verlopen. De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de woordenschat die je moet beheersen.

Grammatica

Je moet inzicht in taal hebben en de grammatica voldoende beheersen om teksten vlot te begrijpen.

We illustreren dat met een aantal voorbeelden:

- Modale hulpwerkwoorden (*can, may, should, could, must ...*) hebben een grote invloed op de interpretatie.
- Persoonlijke voornaamwoorden verwijzen naar personen, voorwerpen, begrippen of plaatsen in een voorafgaande zin. Om inzicht te hebben in de samenhang tussen de zinnen en de tekst goed te kunnen begrijpen moet je weten waar het voornaamwoord naar verwijst. Signaalwoorden en voegwoorden zorgen voor samenhang in je tekst.
- Je weet dat een *future perfect* verwijst naar een voltooide handeling in de toekomst.
- Je weet dat een *third conditional* gebruikt wordt om spijt uit te drukken over iets dat je niet gedaan hebt in het verleden.
- De passive voice komt vaak voor in krantenkoppen omdat de nadruk gelegd wordt op het lijdend voorwerp, en niet op het onderwerp.

Deze grammaticale begrippen moet je beheersen:

woordsoorten

zelfstandige naamwoorden (*nouns*)

getal: enkelvoud – meervoud
(*number: singular – plural*)

bezitsvormen (*possessives*)

lidwoorden (*articles*)

bepaald en onbepaald (*definite and indefinite*)

woorden die hoeveelheid aanduiden (*quantifiers*) *much, many, a lot, very, etc.*

voornaamwoorden (*pronouns*)

persoonlijk (*personal*)

aanwijzend (*demonstrative*)

bezittelijk (*possessive*)

vragend (*interrogative*)

betrekkelijk (*relative*)

onbepaald (*indefinite*)

wederkerend (*reflexive*)

hoofd- en rangtelwoorden
(*cardinal and ordinal numerals*)

first, second, 15, 50, 100

bijvoeglijke naamwoorden (*adjectives*)

plaats in de zin (*position in a sentence*)

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

werkwoorden (regelmatige en frequente
onregelmatige werkwoorden)
*verbs (regular and frequent irregular strong
verbs)*

wederkerende werkwoorden (*reflexive verbs*)

onpersoonlijke werkwoorden (*impersonal verbs*)

modale hulpwerkwoorden (*modal auxiliaries*)

frequente semi-auxiliaries

imperatief en infinitief (*imperative and infinitive*)

gerund

'do' om iets te benadrukken (*emphatic 'do'*)

tegenwoordige tijd:

there is/there are

present simple

present continuous

present perfect simple

present perfect continuous

verleden tijd:

past simple

past continuous

past perfect simple

toekomende tijd:

simple future (WILL future)

going to future

future perfect

present simple to talk about the future

voorzetsels en voorzetselgroepen (*prepositions*)

against, among, below, during, through, ...

bijwoorden op -ly en andere vormen (*adverbs*)

fast, friendly vs. in a friendly way, hard vs. hardly, ...

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

nevenschikkende en onderschikkende
voegwoorden (*coordinating and subordinating
conjunctions*)

therefore, although, whether, while ...

tussenwerpsels (*interjections*)

Ouch ! Yikes ! Phew ! ...

zinsbouw

bouw van enkelvoudige en samengestelde
zinnen (*structure of main clauses and
compound sentences*)

nevenschikking, onderschikking

voorwaardelijke bijzinnen (*conditionals: zero, first,
second, third*)

	bijwoordelijke bijzinnen (<i>adverbials</i>)
	indirecte vraag en rede (<i>indirect speech</i>)
	actieve en passieve zinnen (<i>active and passive voice</i>)
	betrekkelijke bijzinnen met 'that', 'who', 'whose', 'which', 'when', 'where', 'why' (<i>relative clauses</i>)
zinnen (<i>sentences</i>)	ontkennend (<i>negative</i>)
	mededelend/bevestigend (<i>affirmative/positive</i>)
	vragend (<i>interrogative</i>)
	bevelend (<i>imperative</i>)
	uitroepend (<i>exclamative</i>)
zinsdelen (<i>phrases</i>)	onderwerp (<i>subject</i>)
	persoonsvorm (<i>finite verb phrase</i>)
	lijdend voorwerp (<i>direct object</i>)
	meewerkend voorwerp (<i>indirect object</i>)
	voorzetselvoorwerp (<i>prepositional phrase</i>)
	bijwoordelijke bepaling (<i>adverbial phrase</i>)
	naamwoordelijk deel van het gezegde (<i>subject complement</i>)
	bepaling van gesteldheid (<i>object complement</i>)
congruentie: onderwerp-persoonsvorm (<i>congruence: subject-verb agreement</i>)	

De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de grammatica die je moet beheersen.

Wat moet je kunnen?

Lezen en luisteren

- Je bepaalt het **onderwerp** van een tekst: je zegt in 1 of enkele woorden waarover een tekst gaat.
Voorbeeld: dementie
- Je bepaalt de **hoofdgedachte** van een tekst: je zegt in een zin wat de belangrijkste boodschap van een tekst is.
Voorbeeld: Muziektherapie heeft positieve effecten bij mensen met dementie.
- Je bepaalt de **hoofdpunten** van een tekst: dat zijn alle inhoudelijke elementen die de hoofdgedachte ondersteunen.
Voorbeeld: Muziek kan...
  - herinneringen naar boven halen.
  - sociale vaardigheden bevorderen.
  - gedragsproblemen verminderen.
- Je selecteert de **informatie** die je nodig hebt.
Voorbeeld: je haalt uit de tekst welke muziek het beste geschikt is voor muziektherapie.
- Je herkent **tekstverbanden**.
Voorbeeld: je bepaalt wat de functie is van alinea 3 ten opzichte van alinea 2 (oorzaak, gevolg, toelichting, verklaring, tegenstelling, vergelijking, weerlegging ...).
- Je geeft **overeenkomsten** en **verschillen** aan tussen je eigen cultuur en culturen waarin Engels gesproken wordt.
Op het examen zal je teksten krijgen waarin bepaalde socioculturele aspecten belicht worden zoals het dagelijkse leven, leefomstandigheden, gewoontes, sociale verhoudingen, waarden en normen, lichaamstaal en sociale conventies.
Voorbeelden: je haalt uit een tekst wat de eetgewoonten zijn in de Verenigde Staten; je merkt op dat Britten vaak sorry zeggen en netjes aanschuiven in de rij.
- Je analyseert literaire teksten met behulp van deze **literaire begrippen**:
  - fictie, non-fictie
  - literaire genres: proza, poëzie, drama
    - proza: roman, novelle, detective, kortverhaal, sprookje, fabel, film, graphic novel, strip, opiniestuk, science fiction, historische roman, fantasy, utopie of dystopie
    - poëzie: sonnet, haiku, slam poetry, limerick
    - drama: tragedie en komedie

- o stijlfiguren: metafoor, vergelijking, eufemisme, personificatie, herhaling, anafloor, metonymie, paradox, retorische vraag, woordspeling, overdrijving, assonantie
- o rijm: alliteratie, eindrijm, binnenrijm, rijmschema, gepaard rijm, gekruist rijm, omarmend rijm, enjambement
- o personages (hoofd- en nevenpersonages), protagonist, antagonist, tijd (flashback, flashforward), ruimte, thema, verhaallijn/plot (wending), gelaagdheid, contrast, vertelperspectief, ik-verteller, personele verteller, vers, strofe, refrein

Deze soorten lees- en luisterteksten moet je kunnen begrijpen:

Informatieve teksten: teksten die je informatie geven over een bepaald onderwerp
Voorbeelden: een krantenartikel, een stukje uit een leerboek, een interview, een nieuwsitem

Persuasieve teksten: teksten die je proberen te overtuigen of te beïnvloeden
Voorbeelden: een reclamefilmpje, een campagne tegen te snel rijden, een flyer voor een sportevenement

Opiniërende teksten: teksten waarin iemand zijn mening geeft
Voorbeelden: een recensie van een boek, een hotelbeoordeling op een online platform, een reactie op sociale media

Prescriptieve teksten: teksten die je uitleggen wat of hoe je iets moet doen
Voorbeelden: een recept, een bijsluiter, een instructiefilmpje op YouTube, een schoolreglement, regels van een gezelschapsspel

Argumentatieve teksten: teksten waarin argumenten worden aangevoerd ter ondersteuning van een stelling of standpunt
Voorbeelden: pamflet, betoog, essay, discussie, debat

Narratieve teksten: teksten die feiten en gebeurtenissen weergeven op een verhalende manier
Voorbeelden: Een videoblog, een reisverslag, een podcast, een getuigenis

Literaire teksten: teksten met een esthetische waarde die vaak inspelen op emoties
Voorbeelden: een lied, een gedicht, een cartoon, een strip, een kortverhaal, een fragment uit een roman

Wetenschappelijke teksten: teksten die verslag uitbrengen over een studie of een onderzoek dat uitgevoerd is.

Voorbeelden: een scriptie, een onderzoeksrapport, een wetenschappelijk artikel

Voor het examen Engels moet je teksten kunnen begrijpen en analyseren. Analyseren betekent dat je informatie niet altijd letterlijk in de tekst terugvindt en dat je verbanden moet leggen tussen verschillende delen van een tekst of tussen verschillende teksten.

Strategieën

Strategieën kunnen je helpen om succesvol te communiceren. Je kan bij **lezen** en **luisteren** deze strategieën gebruiken:

- Stel jezelf enkele vragen: **wat** weet ik al over het onderwerp? **Waarover** zou de tekst kunnen gaan?
- Gebruik het communicatiemodel: **van wie** is de tekst? **Waarom** heeft de spreker of schrijver de tekst gemaakt? **Voor wie** is de tekst bedoeld?
- Maak gebruik van de visuele **hulpmiddelen** die een tekst biedt, zoals de titel en tussentitels, benadrukte woorden, een foto, een tekening of grafiek bij een leestekst, of beelden bij een videofragment.
- Let op **structuuraanduiders**. Dat zijn **verwijswoorden** zoals persoonlijke voornaamwoorden (bijv. *they*) en **signaalwoorden** (bijv. *initially, however, on the contrary*). Die signaalwoorden helpen je om de gedachtegang van een tekst te reconstrueren.
- Maak een onderscheid tussen **hoofd- en bijzaken**.
- Leid de **betekenis van onbekende woorden en zinnen af** uit de context, je voorkennis of de manier waarop een woord is gevormd. Soms kan je ook gebruikmaken van je kennis van je moedertaal of van andere vreemde talen.
- Bepaal of de betekenis van een woord dat je niet kent echt belangrijk is. Zoek onbekende woorden die echt noodzakelijk zijn om de tekst te begrijpen op in een digitaal woordenboek. Je vindt het woordenboek dat je kan gebruiken op onze website: [Voorbereiden op je examen bij de Examencommissie secundair onderwijs | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/examencommissie).

Informatie over het examen

Zo ziet het examen eruit

Je legt het examen af in het examencentrum in Brussel. Het examen duurt 120 minuten.

Er zijn verschillende vraagtypes: invulvragen, sleepvragen, dropdownvragen, meerkeuzevragen ... Elk vraagtype heeft een eigen instructiezin, die aangeeft wat je precies moet doen.

Bij de meeste opdrachten horen prenten, foto's, stukjes tekst ... Wat je met deze bronnen moet doen, staat duidelijk aangegeven in de opdracht.

Tijdens het examen mag je gebruik maken van spellingscontrole en een eenvoudig woordenboek. We raden je aan om thuis te oefenen met deze hulpmiddelen. Je vindt op de website ook een oefenexamen waarmee je de verschillende vraagtypes kan inoefenen. Uiteraard is dit geen echt examen: de bedoeling is dat je de techniek van de digitale vraagtypes in de vingers krijgt. Alle info om je voor te bereiden vind je op onze website: www.vlaanderen.be/examencommissie-secundair-onderwijs/voorbereiding.

Dit neem je mee

Je identiteitskaart of een geldig alternatief. In het examenreglement vind je wat geldige alternatieven zijn.

Je laat al je persoonlijke spullen achter in een locker in de onthaalruimte.

Als je een gsm/smartphone of smartwatch, maar ook cursusmateriaal of samenvattingen bij je hebt in de examenruimte beschouwen we dit als examenfraude.

Dit krijg je van ons

Je krijgt van ons het materiaal dat je nodig hebt om je examen te maken:

- een balpen en kladpapier
- hoofdtelefoon
- In je examen zitten links naar de websites die je mag gebruiken tijdens je examen, zoals het digitale woordenboek en de spellingscontrole.

Zo verloopt het examen

Je meldt je aan bij de balie met je identiteitskaart of een geldig alternatief.

In het examenlokaal zelf mag je geen persoonlijke spullen bij je hebben. Na je aanmelding aan het onthaal berg je daarom je jas, je tas of rugzak én je gsm op in een locker.

Je leest de instructies op de examencomputer en tikt de code van de examensticker in om je examen te starten.

Als je klaar bent, sluit je je examen af met de knop beëindigen. Dat kan ten vroegste 15 minuten na de start van het examen. Geef je kladblad af aan de toezichter.

Zo beoordelen we je examen

Er is geen giscorrectie.

onderdeel	gewicht
Lezen	50%
Luisteren	50%

Met deze leermaterialen kan je studeren

De Examencommissie stelt geen studiematerialen ter beschikking. Je kan studiemateriaal kopen in een (online) boekhandel of ontlenen en raadplegen in een bibliotheek. De bibliotheken van de lerarenopleiding aan de universiteit of de hogeschool bieden heel wat leermiddelen aan.

We hebben voor jou een selectie gemaakt van interessante boeken, websites en ander materiaal. Uiteraard mag je ook ander studiemateriaal gebruiken.

Let op! Mogelijk is bepaald studiemateriaal niet langer verkrijgbaar of zijn de meest recente werken nog niet opgenomen. Ook websites veranderen soms van naam of worden aangepast. Als je niet op de juiste website terechtkomt, kan je die proberen te vinden via een goede zoekmachine.

Leerboeken en methodes

Methode	Uitgeverij	Gegevens
New Ace 5 New Ace 6 Het onderdeel <i>New Ace Extra</i> is specifiek voor de richting Moderne Talen.	Pelckmans	www.pelckmans.be
Contact 5 D (DO/DG) Contact 6 D (DO/DG)	Plantyn	www.plantyn.com
On track 5 On track 6	Van In	www.vanin.be

Het onderdeel <i>Tracking</i> is specifiek voor de richting Moderne Talen.		
Lernova Engels (5/6- D) (digitale methode)	Lernova Educatieve Uitgeverij	https://www.lernova.be/engels
English File fifth edition Upper-intermediate Headway 5 th edition Upper-Intermediate Insight Second Edition Upper-Intermediate Life Vision Upper Intermediate Link it! Level 6	Oxford University Press	https://elt.oup.com/
Oxford Word Skills Intermediate Student's Pack	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Work on your Vocabulary – Upper Intermediate B2	Harper Collins	https://harpercollins.co.uk/
English Vocabulary in Use: Upper-intermediate Fourth Ed.	Cambridge University Press	https://www.cambridge.org/
Tracks (B1-B2)	Holmwoods Onderwijs	https://methodeengels.be/tracks/
Collins, T. (2017) Correct Your English Errors, Second Edition.	McGraw-Hill Education.	

Websites

Website	Hoe kan deze site je helpen? Wat vind je hier?
http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english	Deze websites kunnen je helpen je ERK-niveau in te schatten.
http://www.examenglish.com/leveltest/index.php https://test-english.com/	Let op, je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.

www.examenglish.com/CEFR/B1.htm	Op deze website vind je een combinatie van verschillende vaardigheden. De site is specifiek gekoppeld aan een ERK-niveau.
www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica. Je kan hier ook vaardigheden inoefenen.
www.englishpage.com	Hier vind je gevarieerde oefeningen grammatica, vooral werkwoorden en tijden.
www.tolearnenglish.com	Naast gevarieerde oefeningen vind je hier ook een chatroom, spelletjes en audio- en videofragmenten.
www.englishexercises.org	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica.
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/grammar/online-grammar/	Hier vind je uitleg over grammatica en kan je vervolgens oefeningen maken. (beta-versie)
https://learnenglish.britishcouncil.org/	Op deze website vind je zowel oefeningen op vaardigheden (lezen en luisteren) als op grammatica en woordenschat. Deze oefeningen zijn opgedeeld volgens ERK-niveau. Kies niveau B1.
http://tubequizard.com	Hier kan je vooral je luistervaardigheid oefenen aan de hand van bestaande YouTube-filmpjes. Kies niveau B1.
http://www.independent.co.uk http://www.bbc.com/news http://www.telegraph.co.uk http://www.cnn.com www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish www.bbc.co.uk/newsround	Als je vreemde talen leert, moet je ook gevoeligheid ontwikkelen voor verschillen en gelijkenissen tussen je eigen cultuur en de cultuur van de mensen die de taal spreken. Op deze websites vind je teksten die deze gevoeligheid aanscherpen.
https://www.speechactive.com/english-pronunciation-lessons/?v=910955a907e7	Op deze website krijg je tips om je uitspraak te verbeteren.

https://spellcheckplus.com www.spellboy.com	Deze website kan je gebruiken om het schrijven van teksten te oefenen. Deze tool markeert mogelijke spel- en grammaticafouten en geeft hierover uitleg wanneer je met je pointer op het gemarkeerde woord staat.
https://gliglish.com/free	Kies "English". Daarna kies je wat je wil doen: je kan met de chatbot praten of een ander scenario kiezen. Als je op de microfoon klikt, wordt opgenomen wat je zegt en krijg je een reactie.
https://pi.ai	Een gratis chatbot die werkt met AI.
https://www.grammarly.com	Dit is een schrijfassistent die je helpt met het vermijden van spel- en grammaticafouten.

Overige

Apps/YouTubekanalen	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Babbel	Deze app bestaat nog niet in het Nederlands. Er wordt vertrokken vanuit het Engels. Werkt met beelden. Naarmate je vordert, krijg je ook grammaticale tips en tips over zinsstructuren.
Duolingo	In het Engels. Gratis app, maar bevat wel advertenties. Je moet een profiel aanmaken als je je vorderingen wil bijhouden. Werkt met levels, zoals games. Er bestaat ook een plusversie waarvoor je betaalt.
Memrise	App die vertrekt vanuit het Nederlands. Zowel gratis versie met advertenties als betalende versie. Minder gestructureerd dan Duolingo. De app zet erg in op herhaling.
Reverso	App met woordenboekfunctie. Je krijgt een hele reeks mogelijke vertalingen met context en voorbeeldzinnen, en je kan al je opgezochte woorden opslaan. Daarna kan je een lijstje van die termen inoefenen via de studeerfunctie.
Quizlet	Zeer handige app om woordenschat in te oefenen. Je kan zelf woordenlijsten creëren, maar je kan ook bestaande woordenlijsten opzoeken en inoefenen.
English Score	Met deze app kan je je taalniveau testen.

	Let op: je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.
Busuu	AI-tool die je helpt met kennis en vaardigheden te trainen.
https://www.youtube.com/@LearnEnglishBabbel	Hier zijn heel wat shorts te vinden over taalkwesties i.v.m. woordenschat en grammatica.
https://coach.microsoft.com/nl-nl	Deze app helpt je met je uitspraak: je leest een tekst in en je krijgt feedback en tips. Er zijn verschillende niveaus.

Tijdschriften (online)	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Educatieve tijdschriften	
Just English https://www.justenglish.com/magazines/	Je kan één exemplaar gratis online lezen. Kies secondary level.
Online kranten en tijdschriften	
Reader's Digest https://www.rd.com/	Verhalen en anekdotes met de nadruk op human interest.

Online woordenboeken en naslagwerken	Extra informatie
https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main_Page https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ https://www.merriam-webster.com/ https://www.dictionary.com/ https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/	Bevatten ook synoniemenwoordenboek, rijmwoordenboeken. Je kan er de uitspraak van een woord opzoeken.

3 DOORSTROOMFINALITEIT

Info over de vakfiche

Geldig van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027. Je gebruikt deze vakfiche voor deze studierichtingen in de **3^e graad doorstroomfinaliteit**:

- Moderne talen
- Latijn-Moderne talen

De punten die je voor dit vak behaalt, zijn geldig voor alle studierichtingen uit deze lijst.

Waarom leer je dit vak?

Engels is een wereldtaal. Je komt al vroeg in contact met Engels, door film, tv, muziek, het internet, ... en dit zal in de toekomst niet verminderen. Integendeel, de Engelse taal en de Engelstalige cultuur zijn dominant aanwezig in domeinen zoals ontspanning, wetenschappen, onderwijs en het bedrijfsleven. Je leert Engels om in al deze domeinen vlot, succesvol en gepast te kunnen communiceren. Hoe beter je het Engels beheerst, hoe beter je je doel zal bereiken. Bovendien leer je zo ook de cultuur van je anderstalige gesprekspartner beter kennen en begrijpen.

De richtingen Moderne talen en Latijn-Moderne talen heeft tot doel je belangstelling voor taal en cultuur aan te scherpen, je communicatievaardigheden te verdiepen en je kennis te laten maken met de wetenschappelijke benadering van taal. Je leert niet alleen hoe je moet spreken en schrijven, maar ook hoe taal werkt in verschillende sociale en culturele contexten. Dit inzicht is cruciaal om verder te studeren in talige richtingen in het hoger onderwijs.

Daarnaast draagt literatuur lezen bij tot het ontwikkelen van je begrip van de complexe interacties tussen taal, cultuur en maatschappij. Door het analyseren van literaire teksten ontwikkel je een kritische blik op hoe taal gebruikt wordt om verschillende perspectieven en ideeën over te brengen.

Hoe gebruik je deze vakfiche?

Een vakfiche bevat alle informatie die je nodig hebt om te studeren en om je examen met succes af te leggen. We geven je dus niet alleen de leerstof maar ook uitleg over hoe het examen verloopt, wat je moet meebrengen, hoe we je examen beoordelen en welk cursusmateriaal je kan gebruiken om je voor te bereiden.

In de hoofdstukken *Wat moet je leren?* en *Wat moet je kunnen?* gebruiken we altijd dezelfde symbolen, zodat duidelijk is voor jou wat je moet kennen en kunnen op het examen.

	Leerdoel	Bij elk hoofdstuk krijg je eerst een korte beschrijving van het leerdoel: een algemene omschrijving van de competenties die je moet verwerven.
	Dit moet je kennen	Dit is een opsomming van alle begrippen en concepten die je tijdens je voorbereiding moet leren. Je moet deze ondersteunende kennis gebruiken in de opdrachten van het examen en zo bewijzen dat je de competenties echt onder de knie hebt.
	Dit moet je kunnen	Hier vind je wat meer in detail terug wat je moet kunnen aan de hand van de leerstof die je gestudeerd hebt. Je bereidt je voor op het examen vanuit concrete problemen en situaties.
	Extra info	Soms geven we extra info of verwijzen we naar een vorig hoofdstuk.

Wat moet je leren?

Voor jouw richting is het ERK-niveau B1+ van toepassing. Het ERK (Europees Referentiekader) is een instrument om het niveau waarop je een taal beheerst te beschrijven.

De leermiddelen die je verder in deze vakfiche vindt, focussen dan ook op dat niveau. Let op: je score op ERK-zelftests helpt je je kennis in te schatten, maar biedt geen garantie op slagen voor de Examencommissie. De verwijzing naar het ERK is slechts richtinggevend: je zal ook teksten krijgen die iets uitdagender zijn.

Wil je meer weten over het Europees referentiekader voor talen (ERK)? Je vindt meer info in de publicatie Taalprofielen 2015: <https://www.slo.nl/@4301/taalprofielen-2015/>.

Woordenschat

	We verwachten dat je frequente en minder frequente woorden, woordcombinaties en uitdrukkingen kent om een gesproken of geschreven tekst vlot te kunnen begrijpen. Daarnaast moet je actief frequente woordenschat beheersen om zelf teksten te schrijven of om te spreken over diverse thema's uit het dagelijkse leven, de samenleving en het schoolleven. Woordenschat leren is dus nooit een doel op zich.

Deze thema's kunnen op het examen aan bod komen:

- Dagelijks leven en sociaal leven
- Economie en consumptie

- Eten en drinken
- Gezondheid en psychologie
- Kunst, cultuur en geschiedenis
- Literatuur
- Milieu en duurzaamheid
- Natuur en dieren
- Opleiding, school- en beroepsleven
- Politiek en maatschappij
- Reizen en landen
- Sport en vrije tijd
- Taal en taalbeschouwing
- Transport en verkeer
- Wetenschap, informatica en technologie
- Wonen

Je mag tijdens het examen een online woordenboek gebruiken maar je hebt niet de tijd om elk woord op te zoeken. Zorg er dus voor dat je over voldoende woordenschat beschikt. Hoe rijker je woordenschat, hoe vlotter de informatieverwerking zal verlopen. De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de woordenschat die je moet beheersen.

Grammatica, uitspraak en spelling

Je moet inzicht in taal hebben en de grammatica voldoende beheersen om vlot, succesvol en gepast te kunnen communiceren.

We illustreren dat met een aantal voorbeelden:

- Modale hulpwerkwoorden (*can, may, should, could, must ...*) hebben een grote invloed op de interpretatie.
- Je maakt je tekst levendig door te variëren tussen verschillende soorten zinnen en zinslengtes.
- Je gebruikt voornaamwoorden om (storende) herhalingen te vermijden.
- Signaalwoorden en voegwoorden zorgen voor samenhang in je tekst.
- Je weet dat je een *future perfect* kan gebruiken om te verwijzen naar een voltooid handeling in de toekomst.
- Om spijt uit te drukken over iets dat je niet gedaan hebt in het verleden, gebruik je een *third conditional*.
- Wanneer je de nadruk wil leggen op het lijdend voorwerp, en het onderwerp minder belangrijk is, gebruik je de *passive voice*.

Deze grammaticale begrippen moet je kunnen toepassen:

woordsoorten

zelfstandige naamwoorden (*nouns*)

getal: enkelvoud – meervoud
(*number: singular – plural*)

bezitsvormen (*possessives*)

lidwoorden (*articles*)

bepaald en onbepaald (*definite and indefinite*)

woorden die hoeveelheid aanduiden (*quantifiers*) *much, many, a lot, very, etc.*

voornaamwoorden (*pronouns*)

persoonlijk (*personal*)

aanwijzend (*demonstrative*)

bezittelijk (*possessive*)

vragend (*interrogative*)

betrekkelijk (*relative*)

onbepaald (*indefinite*)

wederkerend (*reflexive*)

hoofd- en rangtelwoorden
(*cardinal and ordinal numerals*)

first, second, 15, 50, 100

bijvoeglijke naamwoorden (*adjectives*)

plaats in de zin (*position in a sentence*)

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

werkwoorden (regelmatige en frequente
onregelmatige werkwoorden)

wederkerende werkwoorden (*reflexive verbs*)

onpersoonlijke werkwoorden (*impersonal verbs*)

verbs (regular and frequent irregular strong verbs)

modale hulpwerkwoorden (modal auxiliaries)

frequente semi-auxiliaries

imperatief en infinitief (imperative and infinitive)

gerund

'do' om iets te benadrukken (emphatic 'do')

tegenwoordige tijd:

there is/there are

present simple

present continuous

present perfect simple

present perfect continuous

verleden tijd:

past simple

past continuous

past perfect simple

toekomstige tijd:

simple future (WILL future)

going to future

future perfect

present simple to talk about the future

voorzetsels en voorzetselgroepen (prepositions)

against, among, below, during, through, ...

bijwoorden op -ly en andere vormen (adverbs)

fast, friendly vs. in a friendly way, hard vs. hardly, ...

trappen van vergelijking (degrees of comparison)

*nevenschikkende en onderschikkende
voegwoorden (coordinating and subordinating
conjunctions)*

therefore, although, whether, while ...

tussenwerpsels (*interjections*)

Ouch ! Yikes ! Phew ! ...

zinsbouw

bouw van enkelvoudige en samengestelde zinnen (*structure of main clauses and compound sentences*)

nevenschikking, onderschikking

voorwaardelijke bijzinnen (*conditionals: zero, first, second, third*)

bijwoordelijke bijzinnen (*adverbials*)

indirecte vraag en rede (*indirect speech*)

actieve en passieve zinnen (*active and passive voice*)

betrekkelijke bijzinnen met 'that', 'who', 'whose', 'which', 'when', 'where', 'why' (*relative clauses*)

zinnen (*sentences*)

ontkennend (*negative*)

mededelend/bevestigend (*affirmative/positive*)

vragend (*interrogative*)

bevelend (*imperative*)

uitroepend (*exclamative*)

zinsdelen (*phrases*)

onderwerp (*subject*)

persoonsvorm (*finite verb phrase*)

lijdend voorwerp (*direct object*)

meewerkend voorwerp (*indirect object*)

voorzetselvoorwerp (*prepositional phrase*)

bijwoordelijke bepaling (*adverbial phrase*)

naamwoordelijk deel van het gezegde (*subject complement*)

bepaling van gesteldheid (*object complement*)

congruentie: onderwerp-persoonsvorm
(*congruence: subject-verb agreement*)

fonologische elementen en spelling

uitspraak van klanken en klankencombinaties
(pronunciation of sounds and sound clusters)

gebruik van woord- en zinsklemtoon
(word stress and sentence stress)

articulatie
(articulation)

intonatie
(intonation)

relatie klank en schriftbeeld
(sound-letter relationship)

letters van het alfabet
(letters of the alphabet)

spelling van in te zetten woorden
(spelling)

De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de grammatica die je moet beheersen.

Wat moet je kunnen?

Lezen

- Je verwoordt schriftelijk in het Engels je **eigen beleving en interpretatie** bij het lezen of beluisteren van een literaire tekst.
Voorbeelden: je legt uit waarom sommige aspecten van een gedicht of een verhaal je aanspreken, waarom je je identificeert met een bepaald personage, of je ook al zoiets hebt meegemaakt, waarom de tekst een bepaald gevoel bij je oproept, waarom de stijl of vorm je aanspreekt.
- Je gaat in het Engels in interactie over de **relevantie van literaire teksten** voor de samenleving waarin je leeft.
Voorbeeld: Je legt uit hoe de tekst de denkkaders die in de maatschappij bestaan ter discussie stelt. Je licht toe in welke mate een fictief verhaal verschilt van de

realiteit. Je legt uit waarom je al dan niet akkoord gaat met wat recensenten over een tekst zeggen of schrijven.

Schrijven, spreken en interactie

- Je legt alledaagse **sociale contacten**: begroeten, aanspreken, afscheid nemen, iets voorstellen, bedanken, uitnodigen, je verontschuldigen, reageren op verontschuldiging, je waardering uiten.
- Je geeft en vraagt **informatie**.
Voorbeelden: je stuurt een mail naar een organisatie om informatie te vragen over een lezing, je geeft info over vrijwilligerswerk.
- Je geeft je **mening**.
Voorbeeld: je schrijft een lezersbijdrage.
- Je **vertelt** iets.
Voorbeelden: je beschrijft hoe een ongeval gebeurd is, je brengt verslag uit over een gebeurtenis.
- Je **legt** iemand iets **uit**.
Voorbeeld: je maakt een tutorial.
- Je probeert iemand te **overtuigen**.
Voorbeeld: je probeert je vriend(in) te overhalen om een investering te doen.
- Je **beargumenteert** je standpunt.
Voorbeeld: je voert argumenten aan om de stemleeftijd te verhogen naar 21 jaar.
- Je **herformuleert** een tekst in functie van de doelgroep, het kanaal of het medium.
Voorbeelden: je herschrijft een mail zodat hij geschikt is in een formele situatie, je zet een prescriptieve tekst om naar een mondeling instructiefilmpje, je legt een populairwetenschappelijk onderwerp uit aan een jeugdige doelgroep.
- Je **neemt notities** in het Engels bij een tekst die je leest of beluistert. Je notities helpen je om de tekst te doorgronden en eventueel om vervolgens samen te vatten of te herformuleren.
- Je **vat** een tekst **samen**.
Je tekst heeft een duidelijke opbouw en structuur met herkenbare tekstverbanden (bijvoorbeeld door het gebruik van signaalwoorden). Je neemt niets letterlijk uit de tekst over, maar je herformuleert de hoofdgedachte en hoofdpunten. Je stemt je taal af op het doel en de doelgroep.

Voorbeeld: je vertelt aan een vriend(in) over een interessant krantenartikel dat je gelezen hebt en geeft de hoofdgedachte en hoofdpunten weer.

Bij een spreekopdracht ben je alleen aan het woord. Bij een gesprek moet je reageren op je gesprekspartner. We verwachten dat je een gesprek kan beginnen, gaande houden en beëindigen, en dat je in een discussie op een gepaste manier om het woord kan vragen.

Je moet zowel voorbereid als onvoorbereid aan een gesprek kunnen deelnemen.

Vereisten

Waarom moet je tekst of mondelinge opdracht minimaal voldoen?

Taakvoltooiing	Het doel wordt bereikt. Je boodschap komt over. Wat je schrijft of vertelt, is volledig en voldoende uitgewerkt. De inhoud is helder, correct en ter zake. Je respecteert de opgegeven lengte.
Woordenschat	Je beheerst een brede woordenschat. Je gebruikt frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen correct. Je neemt geen zinnen letterlijk over uit de brontekst maar herformuleert op het vlak van woordgebruik.
Grammatica en zinsbouw	Je beheerst de grammatica goed. Fouten verstoren de communicatie niet. Je neemt geen zinnen letterlijk over uit de brontekst maar herformuleert op het vlak van zinsbouw. Je vormt samengestelde zinnen.
Tekststructuur en samenhang	Je tekst of wat je vertelt heeft een gepaste en herkenbare tekststructuur (inleiding, midden, slot) met een zekere mate van complexiteit en met duidelijke herkenbare tekstverbanden (onder meer door gebruik van signaalwoorden).
Register en beleefdheidsconventies	Je gebruikt een gepast register (neutraal of informeel) en gepaste beleefdheidsconventies. Je taal is afgestemd op het doel en de doelgroep.

Specifiek voor schrijven en schriftelijke interactie

Tekstopbouw en lay-out	De opbouw van je tekst is duidelijk herkenbaar (titel, alinea's) en de lay-out is gepast.

Spelling en leestekengebruik	Spelfouten en fouten tegen leestekens staan het tekstbegrip niet in de weg.

Specifiek voor spreken en mondelinge interactie

Lichaamstaal	Je gebruikt een gepaste lichaamstaal.

Spreektempo en vlotheid	Je spreekt vrij vlot ondanks mogelijke pauzes en herformuleringen.

Uitspraak en intonatie	Je uitspraak is duidelijk te verstaan en belemmert het begrip van de boodschap meestal niet.

Strategieën

Strategieën kunnen je helpen om succesvol te communiceren. Je kan bij **schrijven, spreken** en **interactie** deze strategieën gebruiken:

- Gebruik het communicatiemodel: **waarom** schrijf of spreek je? **Voor wie** is je boodschap bedoeld? **Met wie** communiceer je? **Wat** wil je precies vertellen? **Welk kanaal** gebruik je daarvoor (mail, blogbericht ...)?
- Maak een **schrijf- of spreekplan** met kernwoorden.
- Pas je taal aan de ontvanger aan. Respecteer de **beleefdheidsconventies** en gebruik de juiste **toon**. Vermijd scheldwoorden of uitdrukkingen die als scheldwoorden kunnen worden opgevat (*shit, ...*). Vergeet niet om voldoende *please* en *thank you* te zeggen. In een brief of e-mail gebruik je altijd een naam achter de aanspreking, 'Dear' bv. *Dear Mr. Smith*.
- Gebruik **lichaamstaal** als je spreekt om je boodschap beter over te brengen. Schat tijdens het gesprek de lichaamstaal van je gesprekspartner in om er goed op te reageren.
- **Speel in** op wat je gesprekspartner schrijft of zegt. Toon **interesse** in de ander en toon **respect**.
- Heb je niet begrepen wat je gesprekspartner zei? Vraag dan om de boodschap te **herhalen** of om **trager te spreken**.
- Soms heb je de indruk dat je gesprekspartner jou niet begrijpt. **Herhaal** dan je boodschap of **formuleer ze op een andere manier**.

- Zit je vast en weet je niet goed hoe je iets moet formuleren? Laat je dan niet ontmoedigen, maar probeer je doel te bereiken met de woorden en structuren die je wél al kent.
- Maak eventueel gebruik van een online **woordenboek** en een online **spellingcontrole**. Het woordenboek en de spellingcontrole die je kan gebruiken, vind je op onze website: [Voorbereiden op je examen bij de Examencommissie secundair onderwijs | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/voorbereiding).
- **Lees** je tekst grondig **na**: is de communicatie helder, gepast en vlot?

Informatie over het examen

Zo ziet het examen eruit

Je examen bestaat uit 3 onderdelen:

- Spreekopdracht (thuis)
- Digitaal examen
- Gesprek

De spreekopdracht neem je thuis op en kan je indienen tot **3 dagen** vóór je digitale examen. Let op: het kan zijn dat de organisatie van de spreekopdracht in de loop van het jaar wijzigt. Zo'n wijziging wordt aangekondigd via je platform. Lees daarom altijd je meldingen.

Je digitale examen leg je af in het examencentrum in Brussel. Het examen duurt 90 minuten. Je maakt 2 schrijfopdrachten. Na je digitale examen voer je een mondeling gesprek. Je krijgt 15 minuten voorbereidingstijd voor 1 opdracht. Het examen duurt 10 minuten.

Alle info om je voor te bereiden vind je op onze website:

<https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/examens-afleggen/taalexamen>

Tijdens het examen mag je gebruikmaken van een spellingcontrole en een eenvoudig woordenboek. We raden je aan om thuis te oefenen met deze hulpmiddelen. Bereid je voor met de info op onze website: <https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/voorbereiding>.

Dit neem je mee

Je identiteitskaart of een geldig alternatief. In het examenreglement vind je wat geldige alternatieven zijn.

Je laat al je persoonlijke spullen achter in een locker in de onthaalruimte.

Als je een gsm/smartphone of smartwatch, maar ook cursusmateriaal of samenvattingen bij je hebt in de examenruimte beschouwen we dit als examenfraude.

Dit krijg je van ons

Je krijgt van ons het materiaal dat je nodig hebt om je examen te maken:

- een balpen en kladpapier
- hoofdtelefoon
- In je examen zitten links naar de websites die je mag gebruiken tijdens je examen, zoals het digitale woordenboek en de spellingscontrole.

Zo verloopt het examen

Als je je spreekopdracht tijdig hebt ingediend, mag je deelnemen aan het examen in het examencentrum. Je meldt je aan bij de balie met je identiteitskaart of een geldig alternatief. Je krijgt 2 inlogcodes.

In het examenlokaal zelf mag je geen persoonlijke spullen bij je hebben. Na je aanmelding aan het onthaal berg je daarom je jas, je tas of rugzak én je gsm op in een locker.

Je leest de instructies op de examencomputer en tikt de code van je digitale examen in om je examen te starten. Als je klaar bent, sluit je je examen af met de knop beëindigen. Dat kan ten vroegste 15 minuten na de start van het examen. Geef je kladblad af aan de toezichter.

Als je klaar bent, ga je terug naar de wachtruimte tot je naar de voorbereidingsruimte kan voor je mondeling deel. Je wordt opgeroepen via het scherm in de wachtruimte.

In het voorbereidingslokaal log je met je tweede code in op een examencomputer. Je krijgt je opdracht digitaal, maar kan op papier voorbereiden. De examiner haalt je op als het tijd is voor je gesprek in de cockpit.

Lees de volledige uitleg over het taalexamen op de website:

<https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/examens-afleggen/taalexamen>

Zo beoordelen we je examen

Er is geen giscorrectie.

onderdeel	gewicht

Spreken	8%
Literatuurbeleving + -relevantie	8%
Schrijven	27%
Schriftelijke interactie	27%
Mondelinge interactie	30%

Met deze leermaterialen kan je studeren

De Examencommissie stelt geen studiematerialen ter beschikking. Je kan studiemateriaal kopen in een (online) boekhandel of ontlenen en raadplegen in een bibliotheek. De bibliotheken van de lerarenopleiding aan de universiteit of de hogeschool bieden heel wat leermiddelen aan.

We hebben voor jou een selectie gemaakt van interessante boeken, websites en ander materiaal. Uiteraard mag je ook ander studiemateriaal gebruiken.

Let op! Mogelijk is bepaald studiemateriaal niet langer verkrijgbaar of zijn de meest recente werken nog niet opgenomen. Ook websites veranderen soms van naam of worden aangepast. Als je niet op de juiste website terechtkomt, kan je die proberen te vinden via een goede zoekmachine.

Leerboeken en methodes

Methode	Uitgeverij	Gegevens
New Ace 5 New Ace 6 Het onderdeel <i>New Ace Extra</i> is specifiek voor de richting Moderne Talen.	Pelckmans	www.pelckmans.be
Contact 5 D (DO/DG) Contact 6 D (DO/DG)	Plantyn	www.plantyn.com
On track 5 On track 6 Het onderdeel <i>Tracking</i> is specifiek voor de richting Moderne Talen.	Van In	www.vanin.be

Lernova Engels (5/6- D) (digitale methode)	Lernova Educatieve Uitgeverij	https://www.lernova.be/engels
English File fifth edition Upper-intermediate Headway 5 th edition Upper-Intermediate Insight Second Edition Upper-Intermediate Life Vision Upper Intermediate Link it! Level 6	Oxford University Press	https://elt.oup.com/
Oxford Word Skills Intermediate Student's Pack	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Work on your Vocabulary – Upper Intermediate B2	Harper Collins	https://harpercollins.co.uk/
English Vocabulary in Use: Upper- intermediate Fourth Ed.	Cambridge University Press	https://www.cambridge.org/
Tracks (B1-B2)	Holmwoods Onderwijs	https://methodeengels.be/tracks/
Collins, T. (2017) Correct Your English Errors, Second Edition.	McGraw-Hill Education.	

Websites

Website	Hoe kan deze site je helpen? Wat vind je hier?
http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english	Deze websites kunnen je helpen je ERK-niveau in te schatten.
http://www.examenglish.com/leveltest/index.php	Let op, je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.
https://test-english.com/	

www.examenglish.com/CEFR/B1.htm	Op deze website vind je een combinatie van verschillende vaardigheden. De site is specifiek gekoppeld aan een ERK-niveau.
www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica. Je kan hier ook vaardigheden inoefenen.
www.englishpage.com	Hier vind je gevarieerde oefeningen grammatica, vooral werkwoorden en tijden.
www.tolearnenglish.com	Naast gevarieerde oefeningen vind je hier ook een chatroom, spelletjes en audio- en videofragmenten.
www.englishexercises.org	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica.
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/grammar/online-grammar/	Hier vind je uitleg over grammatica en kan je vervolgens oefeningen maken. (beta-versie)
http://learnenglish.britishcouncil.org/	Op deze website vind je zowel oefeningen op vaardigheden (lezen en luisteren) als op grammatica en woordenschat. Deze oefeningen zijn opgedeeld volgens ERK-niveau. Kies niveau B1.
http://tubequizard.com	Hier kan je vooral je luistervaardigheid oefenen aan de hand van bestaande YouTube-filmpjes. Kies niveau B1.
http://www.independent.co.uk http://www.bbc.com/news http://www.telegraph.co.uk http://www.cnn.com www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish www.bbc.co.uk/newsround	Als je vreemde talen leert, moet je ook gevoeligheid ontwikkelen voor verschillen en gelijkenissen tussen je eigen cultuur en de cultuur van de mensen die de taal spreken. Op deze websites vind je teksten die deze gevoeligheid aanscherpen.
https://www.speechactive.com/english-pronunciation-lessons/?v=910955a907e7	Op deze website krijg je tips om je uitspraak te verbeteren.

https://spellcheckplus.com www.spellboy.com	Deze website kan je gebruiken om het schrijven van teksten te oefenen. Deze tool markeert mogelijke spel- en grammaticafouten en geeft hierover uitleg wanneer je met je pointer op het gemarkeerde woord staat.
https://gliglish.com/free	Kies "English". Daarna kies je wat je wil doen: je kan met de chatbot praten of een ander scenario kiezen. Als je op de microfoon klikt, wordt opgenomen wat je zegt en krijg je een reactie.
https://pi.ai	Een gratis chatbot die werkt met AI.
https://www.grammarly.com	Dit is een schrijfassistent die je helpt met het vermijden van spel- en grammaticafouten.

Overige

Apps/YouTubekanalen	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Babbel	Deze app bestaat nog niet in het Nederlands. Er wordt vertrokken vanuit het Engels. Werkt met beelden. Naarmate je vordert, krijg je ook grammaticale tips en tips over zinsstructuren.
Duolingo	In het Engels. Gratis app, maar bevat wel advertenties. Je moet een profiel aanmaken als je je vorderingen wil bijhouden. Werkt met levels, zoals games. Er bestaat ook een plusversie waarvoor je betaalt.
Memrise	App die vertrekt vanuit het Nederlands. Zowel gratis versie met advertenties als betalende versie. Minder gestructureerd dan Duolingo. De app zet erg in op herhaling.
Reverso	App met woordenboekfunctie. Je krijgt een hele reeks mogelijke vertalingen met context en voorbeeldzinnen, en je kan al je opgezochte woorden opslaan. Daarna kan je een lijstje van die termen inoefenen via de studeerfunctie.
Quizlet	Zeer handige app om woordenschat in te oefenen. Je kan zelf woordenlijsten creëren, maar je kan ook bestaande woordenlijsten opzoeken en inoefenen.
English Score	Met deze app kan je je taalniveau testen.

	Let op: je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.
Busuu	AI-tool die je helpt met kennis en vaardigheden te trainen.
https://www.youtube.com/@LearnEnglishBabbel	Hier zijn heel wat shorts te vinden over taalkwesties i.v.m. woordenschat en grammatica.
https://coach.microsoft.com/nl-nl	Deze app helpt je met je uitspraak: je leest een tekst in en je krijgt feedback en tips. Er zijn verschillende niveaus.

Tijdschriften (online)	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Educatieve tijdschriften	
Just English https://www.justenglish.com/magazines/	Je kan één exemplaar gratis online lezen. Kies secondary level.
Online kranten en tijdschriften	
Reader's Digest https://www.rd.com/	Verhalen en anekdotes met de nadruk op human interest.

Online woordenboeken en naslagwerken	Extra informatie
https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main_Page https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ https://www.merriam-webster.com/ https://www.dictionary.com/ https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/	Bevatten ook synoniemenwoordenboek, rijmwoordenboeken. Je kan er de uitspraak van een woord opzoeken.